

Delårsrapport 2016

Socialnämnden

Innehållsförteckning

Delårsrapport HVO 2016	3
Sammanfattning	3
Driftredovisning	3
Perioden - Analys ekonomi / verksamhet.....	3
Helårsprognos	4
Mål och måluppfyllelse.....	4
Aktuellt / omvärlden.....	4
Delårsrapport LSS 2016	5
Sammanfattning	5
Driftredovisning	5
Perioden - Analys ekonomi / verksamhet.....	5
Helårsprognos	6
Mål och måluppfyllelse.....	7
Aktuellt / omvärlden.....	7
Delårsrapport IFO inkl integration 2016.....	8
Sammanfattning	8
Driftredovisning	8
Perioden - Analys ekonomi / verksamhet.....	8
Helårsprognos	9
Mål och måluppfyllelse.....	10
Aktuellt / omvärlden.....	10
Uppföljningstema: Service	11

Delårsrapport HVO 2016

Sammanfattning

Efter augusti månad redovisas en positiv budgetavvikelse på 7,8 mnkr.

Detta beror till största delen på att nämnden, genom att arbeta förebyggande, kunnat undvika öppnandet av sista avdelningen på Orion men även en lägre beläggning på samtliga särskilda boende. Den positiva budgetavvikelsen för vårdboende är 4,3 mnkr och den prognostiserade budgetavvikelsen för helår är positiv med 5,5 mnkr.

Det har varit ett lägre vårdbehov för hemtjänst under året men vi ser en ökning de sista månaderna, efter augusti är den positiva budgetavvikelsen 2,6 mnkr. Under de sista månaderna prognostiseras att vårdbehovet kommer ligga i höjd med budget och det innebär en positiv budgetavvikelse med 2,9 mnkr för helåret.

Verksamheten har under första halvåret präglats av det arbete som det inneburit att byta leverantörer för både särskilt boende och hemtjänst. För att säkerställa att kvaliteten efterlevs i framför allt särskilt boende genomförde socialnämnden under våren en tillsyn. Tillsynen påvisade vissa brister, som skyndsamt åtgärdades. En stor del av nämndens resurser har gått till detta arbete, som i övrigt inte har haft någon budgetpåverkan.

Totalt sett för verksamheten prognostiseras en positiv budgetavvikelse med 9 mnkr.

Driftredovisning

Driftredovisning	UTFALL			PROGNOS			UTFALL
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse	Fg helår
HVO	-127 658	-119 900	7 758	-193 617	-184 617	9 000	-182 378
SUMMA	-127 658	-119 900	7 758	-193 617	-184 617	9 000	-182 378

Perioden - Analys ekonomi / verksamhet

Efter augusti månad redovisas en positiv budgetavvikelse på 7,8 mnkr.

Detta beror till största delen på att sista avdelningen på Orion inte är öppnad men även en lägre beläggning på samtliga särskilda boende. Den positiva budgetavvikelsen för vårdboende är 4,3 mnkr.

Det har varit ett lägre vårdbehov för hemtjänst under året men vi ser en ökning de sista månaderna, efter augusti är den positiva budgetavvikelsen 2,6 mnkr.

Inom HSL-verksamheten har det varit höga kostnader för inhyrd personal från bemanningsföretag och timvikarier och uppvisar en negativ budgetavvikelse på 0,5 mnkr.

För övriga verksamheter är det framförallt myndighetspersonal och närståendeverksamheten som har en positiv budgetavvikelse. Inom myndighetspersonal är det föräldraledighet och tjänstledighet och inom närståendeverksamheten är det flexibla medarbetare som gör att vikarier inte behöver sättas in vid frånvaro. Den totala budgetavvikelsen är positiv med 0,4 mnkr.

Helårsprognos

- Prognos

Efter augusti månad redovisas en positiv budgetavvikelse på 7,8 mnkr.

Totalt sett för verksamheteten prognostiseras en positiv budgetavvikelse med 9 mnkr.

Detta beror till största delen på att vi genom att arbeta förebyggande kunnat undvika öppnandet av sista avdelningen på Orion men även en lägre beläggning på samtliga särskilda boende. Den positiva budgetavvikelsen för vårdboende är 4,3 mnkr och den prognostiserade budgetavvikelsen för helår är positiv med 5,5 mnkr.

Det har varit ett lägre vårdbehov för hemtjänst under året men vi ser en ökning de sista månaderna, efter augusti är den positiva budgetavvikelsen 2,6 mnkr. Under de sista månaderna prognostiseras att vårdbehovet kommer ligga i höjd med budget och det innebär en positiv budgetavvikelse med 2,9 mnkr för helåret.

Mål och måluppfyllelse

Kvalitén i vården och omsorgen inom hemtjänsten ska förbättras, jämfört med föregående år.

Målet bedöms bli uppfyllt under 2016.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har, inom ramen för det nationella kvalitetsverktyget "Öppna jämförelser", genomfört 2016 års brukarundersökning. Resultatet kommer att presenteras under hösten 2016.

Kvalitén i vården och omsorgen i äldreboendena ska förbättras, jämfört med föregående år.

Målet bedöms inte bli uppfyllt under 2016.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har, inom ramen för det nationella kvalitetsverktyget "Öppna jämförelser", genomfört 2016 års brukarundersökning. Resultatet kommer att presenteras under hösten 2016.

Aktuellt / omvärlden

Ett nytt avtal om ansvarsfördelning, samverkansformer och gemensam utveckling avseende hälso- och sjukvården i Skåne är undertecknat och börjar gälla 1 september 2016. Avtalet innebär ett gemensamt utvecklingsåtagande med syftet att höja kvaliteten för den enskilde. Genom att söka nya gemensamma vårdformer och samtidigt öka de förebyggande insatserna för riskgrupper förväntas parterna ges bättre möjligheter att möta det ökade vårdbehov som följer av den demografiska utvecklingen.

En utredning är gjord som föreslår att nuvarande betalningsansvarslag upphävs och ersätts av en ny lag - lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Syftet är att utskrivningsklara patienter ska lämna slutenvården så fort som möjligt. Det innebär att kommunen kommer att ha betydligt kortare tid på sig att förbereda för hemgång.

Delårsrapport LSS 2016

Sammanfattning

Verksamheten uppvisar en positiv budgetavvikelse på 0,2 mnkr för perioden.

Totalt för verksamheten prognostiseras en negativ budgetavvikelse på 0,8 mnkr.

Behovet av personlig assistans är mindre och uppvisar en positiv budgetavvikelse med 1,3 mnkr för perioden och prognosen för budgetavvikelse för helår är 1,6 mnkr.

Det finns ett ökat behov för korttidsvistelse, korttidstillsyn och ledsagarservice och därmed ökade kostnader, till och med augusti är budgetavvikelsen negativ med 0,6 mnkr och helårsprognosen är negativ med 1,2 mnkr.

Prognosen för boende för barn och unga uppgår till en negativ budgetavvikelse med 1,1 mnkr då två placeringar fortgår under höstterminen som inte var budgeterade.

Driftredovisning

Driftredovisning	UTFALL			PROGNOS			UTFALL
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse	Fg helår
LSS	-31 563	-31 376	187	-47 488	-48 288	-800	-46 659
SUMMA	-31 563	-31 376	187	-47 488	-48 288	-800	-46 659

Perioden - Analys ekonomi / verksamhet

Verksamheten uppvisar en positiv budgetavvikelse på 0,2 mnkr för perioden.

Behovet för personlig assistans är mindre och därför uppvisar det en positiv budgetavvikelse med 1,3 mnkr för perioden, det är framförallt personlig assistans enligt SFB där det är i genomsnitt varit 4 brukare färre än budget.

Det finns ett ökat behov för korttidsvistelse, korttidstillsyn och ledsagarservice och därmed ökade kostnader och till och med perioden är budgetavvikelsen negativ med 0,6 mnkr. Möjligheten att starta/utöka dessa verksamheter i kommunal regi kommer att undersökas om brukarnas behov kan tillgodoses och kostnaderna kan minska.

I kommunens egna verksamheter inom korttidsvistelse och boende för vuxna har personalkostnaderna varit högre under första delen av året. Det är utökade öppettider på korttidsvistelse och vakanser inom boende för vuxna som gjort att det är en negativ budgetavvikelse med 0,4 mnkr.

Helårsprognos

- Prognos

Verksamheten uppvisar en positiv budgetavvikelse på 0,2 mnkr för perioden.

Behovet av personlig assistans är mindre och uppvisar en positiv budgetavvikelse med 1,3 mnkr för perioden och prognosen för budgetavvikelse för helår är positiv med 1,6 mnkr.

Det finns ett ökat behov för korttidsvistelse, korttidstillsyn och ledsagarservice och därmed ökade kostnader, till och med augusti är budgetavvikelsen negativ med 0,6 mnkr och helårsprognosen är negativ med 1,2 mnkr.

En prognostiserad negativ budgetavvikelse för boende för barn och unga med 1,1 mnkr då två placeringar fortgår under höstterminen som inte var budgeterade.

I kommunens egna verksamheter inom korttidsvistelse och boende för vuxna har personalkostnaderna varit högre under första delen av året. Det är utökade öppettider på korttidsvistelse och vakanser inom boende för vuxna som bidragit att det är en negativ budgetavvikelse med 0,4 mnkr. Helårsprognosen för dessa två verksamheterna är en negativ budgetavvikelse med 0,6 mnkr.

Totalt för verksamheten prognostiseras en negativ budgetavvikelse på 0,8 mnkr.

- Åtgärder för bokslut i balans

Avvikelsen gällande dagverksamhet beror på att behovet har ökat i förhållande till prognos. Det finns en del externa lösningar då behoven inte gått att tillgodose i kommunens regi. Diskussion att utöka verksamheten i egen regi har påbörjats för att se om kostnaderna kan minska.

Avvikelsen gällande korttidsvistelse och korttidstillsyn beror till största delen av att det enbart handlar om externplaceringar för att tillgodose dessa behov. Antalet har dessutom ökat i jämförelse med prognoserna. Möjligheten att starta/utöka dessa verksamheter i kommunal regi kommer att undersökas för att se om kostnaderna kan minska.

I kommunens egna verksamheter har det funnits vakanser och det har pågått ett intensivt rekryteringsarbete och den 1 oktober ska alla tjänster vara tillsatta. Detta kommer att skapa en förbättrad arbetsmiljö och minska kostnaderna för mer och övertid. En översyn av tjänster och sysselsättningsgrader har påbörjats.

Mål och måluppfyllelse

Kvalitén i handläggningen av ärenden avseende personer med funktionsnedsättning ska förbättras, jämfört med föregående år.

Målet bedöms bli uppfyllt under 2016.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har presenterat 2016 års utfall i det nationella kvalitetsverktyget "Öppna jämförelser". Då måluppfyllelsen baseras på extern parts mätmodell och mätningar, som förändras mellan åren, krävs en särskild analys för jämförelse och bedömning. Analysarbetet pågår.

Kvalitén i stöd och service till personer med psykisk funktionsnedsättning ska förbättras, jämfört med föregående år.

Målet bedöms inte bli uppfyllt under 2016.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har presenterat 2016 års utfall i det nationella kvalitetsverktyget "Öppna jämförelser". Då måluppfyllelsen baseras på extern parts mätmodell och mätningar, som förändras mellan åren, krävs en särskild analys för jämförelse och bedömning. Analysarbetet pågår.

Kvalitén i stöd och service till personer i bostäder med särskild service ska förbättras, jämfört med föregående år.

Målet bedöms bli uppfyllt under 2016.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har ännu inte presenterat 2016 års utfall i det nationella kvalitetsverktyget "Öppna jämförelser".

Kvalitén i stöd och service till personer med daglig verksamhet ska förbättras, jämfört med föregående år.

Målet bedöms bli uppfyllt under 2016.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har ännu inte presenterat 2016 års utfall i det nationella kvalitetsverktyget "Öppna jämförelser".

Aktuellt / omvärlden

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att se över hela LSS lagstiftningen med fokus på personlig assistans. Detta har resulterat i två rapporter, där den ena bland annat pekar på att regeringen bör inkludera nya insatser såsom boendestöd för LSS samt en översyn av personkretsbestämmelsen, för att bättre tillgodose de behov som finns idag.

Ett nytt arbetssätt IBIC (Individens behov i centrum) kommer att implementeras inom LSS. Denna metod stärker den enskildes möjlighet till delaktighet igenom hela beslutsprocessen samt i genomförandet. Behoven som lyfts fram av den enskilde ska ligga till grund för beslut och genomförande och bidra till bättre service.

I kommunen ses ett ökat antal personer som har behov av korttidstillsyn och korttidsvistelse. Dessa placeras nästintill enbart utanför kommunen då vi endast har möjlighet att ta emot 2-3 personer i den egna verksamheten. En genomlysning kommer att göras för att se hur vi på bästa sätt kan tillgodose dessa behov.

Delårsrapport IFO inkl integration 2016

Sammanfattning

Verksamheten uppvisar för perioden en negativ budgetavvikelse på 5 mnkr. Nämnden prognostiserar avseende IFO inklusive integrationsverksamheten en negativ budgetavvikelse för helåret med 8,2 mnkr.

Behovet av institutionsplaceringar för både vuxna och barn är något högre än budget men framför allt är dygnskostnaden högre än budgeterat på vuxna institutionsplaceringar och därför uppvisas en negativ budgetavvikelse med 1,4 mnkr. Under de resterande månaderna prognostiseras en ökning av antalet placeringar och därmed ökade kostnader som resulterar i en negativ budgetavvikelse med 2,2 mnkr för helår.

Familjehemsplaceringar har under perioden varit högre än budget och förväntas även de öka under de sista månaderna och prognosen för budgetavvikelsen för helår är negativ med 1 mnkr.

Budget och planering av integrationsverksamheten har baserats på de prognoser som erhållits från Migrationsverket. Lokaler har införskaffats och en organisation har rekryterats utifrån detta. Då antalet ensamkommande flyktingbarn har varit klart lägre än budgeterat, med lägre intäkter som följd medför detta att integrationsverksamheten uppvisar en negativ avvikelse på 3,8 mnkr.

Nämnden prognostiserar en negativ avvikelse på 6,2 mnkr vid årets slut, vilket främst beror på intäktsbortfall, högre personalkostnader samt högre kostnader för lokaler.

Driftredovisning

Driftredovisning	UTFALL			PROGNOS			UTFALL
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse	Fg helår
IFO	-24 969	-29 934	-4 965	-39 885	-48 085	-8 200	-37 120
SUMMA	-24 969	-29 934	-4 965	-39 885	-48 085	-8 200	-37 120

Perioden - Analys ekonomi / verksamhet

Verksamheten uppvisar för perioden en negativ budgetavvikelse på 4 965 tkr.

Vuxna med allvarliga missbruksproblem och som är i behov av insatser från Socialtjänsten har under de senaste åren ökat. Behovet av institutionsplaceringar för både vuxna och barn är något högre än budget men framför allt är dygnskostnaden högre än budgeterat på vuxna institutionsplaceringar. Budgetavvikelsen är negativ med 1,4 mnkr.

Familjehemsplaceringar har ökat sedan början av året vilket genererat en negativ budgetavvikelse med 0,4 mnkr. De ökade kostnaderna är då nämnden har två konsulentstödda placeringar som är varaktiga året ut.

Familjerätten uppvisar en positiv avvikelse med 0,3 mnkr då kostnaden för samarbetsamtalen inte finns längre och arbetet med samtalen sker i egen regi.

Integrationen uppvisar en negativ avvikelse på 3,8 mnkr per augusti månad. Eftersom antalet ensamkommande har varit lägre än budgeterat, har ett intäktsbortfall uppstått. Obudgeterade lokalkostnader för HVB-hem samt paviljonger är en annan förklaring till den negativa avvikelsen. Högre personalkostnader inom myndigheten liksom inom HVB-hemmen i egen regi är ytterligare en förklaring.

Helårsprognos

- Prognos

Nämnden prognostiserar avseende IFO inklusive integrationsverksamheten en negativ budgetavvikelse för helåret med 8,2 mnkr.

Behovet av institutionsplaceringar för både vuxna och barn är något högre än budget men framför allt är dygnskostnaden högre än budgeterat på vuxna institutionsplaceringar och därför uppvisas en negativ budgetavvikelse med 1,4 mnkr. Under de resterande månaderna prognostiseras en ökning av antalet placeringar och därmed ökade kostnader som resulterar i en negativ budgetavvikelse med 2,2 mnkr för helår.

Familjehemsplaceringar har under perioden varit högre än budget och förväntas även de öka under de sista månaderna och prognosen för budgetavvikelsen för helår är negativ med 1 mnkr.

Familjerätten uppvisar en positiv budgetavvikelse med 0,3 mnkr då kostnaden för samarbetsamtalen inte finns längre och arbetet med samtalen sker i egen regi och för helår blir det en positiv budgetavvikelse med 0,4 mnkr.

För integrationsverksamheten avseende både ensamkommande barn/unga och familjer beräknas en negativ avvikelse på 6,2 mnkr. De främsta orsakerna till detta är intäktsbortfall, högre personalkostnader samt obudgeterade lokalkostnader.

- Åtgärder för bokslut i balans

En förhållandevis stor negativ avvikelse går att härleda till missbruk avseende vuxna och då i form av extern heldygnsomsorg. Antalet personer som är LVM-omhändertagna har ökat och medför alltid stora kostnader. Det finns all anledning att utveckla metoder för att så tidigt som möjligt upptäcka missbruk och psykisk ohälsa - att kunna erbjuda tidiga insatser.

Det pågår ständigt ett arbete med att finna alternativa insatser som motsvarar den enskildes behov och som samtidigt är kostnadseffektiva. Innan varje placering övervägs alltid andra alternativ och omfattande utredningar genomförs inför varje placering.

Vidtagna åtgärder för att minska den negativa avvikelsen i integrationsverksamheten:

- Från och med 1 september neddragning av 4,0 medarbetare på Solberga området (nattbemanningen).
- Catering avslutad i görligaste mån vilket motsvarar minskade kostnader om 100 tkr per månad.
- Städning av verksamheten är avslutad 1 juni i alla boenden.
- Tolk tillsättning enligt rutin, kontrollerad av föreståndare. Akuttolkar mycket restriktivt.
- Inga vakanta tjänster tillsätts, enbart visstidsanställningar med behovsanpassad sysselsättningsgrad.
- Vikariat tillsättning mycket restriktiv, i dialog med föreståndare.
- Avslutat externa HVB-placeringar.

Ytterligare åtgärder planeras för att anpassa verksamheten till helt nya intäkter.

Mål och måluppfyllelse

Kvalitén i handläggningen av ekonomiskt bistånd ska förbättras, jämfört med föregående år.

Målet bedöms bli uppfyllt under 2016.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har presenterat 2016 års utfall i det nationella kvalitetsverktyget "Öppna jämförelser". Då måluppfyllelsen baseras på extern parts mätmodell och mätningar, som förändras mellan åren, krävs en särskild analys för jämförelse och bedömning. Analysarbetet pågår.

Kvalitén i den sociala barn- och ungdomsvården ska förbättras, jämfört med föregående år.

Målet bedöms bli uppfyllt under 2016.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har presenterat 2016 års utfall i det nationella kvalitetsverktyget "Öppna jämförelser". Då måluppfyllelsen baseras på extern parts mätmodell och mätningar, som förändras mellan åren, krävs en särskild analys för jämförelse och bedömning. Analysarbetet pågår.

Kvalitén i missbruks- och beroendevården ska förbättras, jämfört med föregående år.

Målet bedöms inte bli uppfyllt under 2016

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har presenterat 2016 års utfall i det nationella kvalitetsverktyget "Öppna jämförelser". Då måluppfyllelsen baseras på extern parts mätmodell och mätningar, som förändras mellan åren, krävs en särskild analys för jämförelse och bedömning. Analysarbetet pågår.

Aktuellt / omvärlden

Individ och familjeomsorgen har haft en ökning av antal utredningar av både barn och vuxna de senaste åren och i år ses även en ökning av ansökning om ekonomiskt bistånd.

I integrationsverksamheten så har det senaste året inneburet en stor osäkerhet i planeringen. Det stora mottagandet 2015 avtog drastiskt vid årsskiftet och 2016 har hittills inte inkommit några anvisningar. Däremot har barn avslutats i vår verksamhet, och det kommer de att fortsätta att göra då de blir äldre och inte längre behöver vårt stöd, eller de får avslag från Migrationsverket. Möjligheten att teckna avtal med kommunerna har försvunnit, så 2017 kommer alla barn som kommer till Sverige att jämnt fördelas till kommunerna. Det kommer innebära att det kommer nya ensamkommande barn till kommunen, men troligen mindre än det antal som lämnar.

Ny lagstiftning den 1 mars 2016 innebär att mottagande av familjer och vuxna ökar. Arbetet med att anordna bostad för dessa och hjälpa till med integration och etablering kräver därmed en ny organisation. I höst startar ett Finsam-projekt som Lomma har initierat för att förstärka samarbetet med Arbetsförmedlingen och arbetet med etablering.

Uppföljningstema: Service

Hur arbetar nämnden för att nå nämndsmål/övergripande mål inom området service? - pågående/planerat arbete

Inom Socialnämnden så ska varje invånare uppleva att vi har dem i fokus genom livets alla skiften och *alla beslut som berör invånaren ska tas så nära denne som möjligt.*

Socialnämnden har i en omfattande process arbetat fram nya mål, där målet för Service framöver kommer att vara att "brukaren och/eller dess närstående är delaktiga i planeringen av insatserna som ska utföras".

När det gäller myndighetsutövningen så används BBIC (Barnens behov i Centrum) inom Individ- och familjeomsorgen, ÄBIC (Äldres Behov i Centrum) inom hälsa, vård och omsorg, samt IBIC (Individens Behov i Centrum) inom LSS-verksamheten. Dessa metoder stärker den enskildes möjlighet till delaktighet igenom hela beslutsprocessen samt i genomförandet. Behoven som lyfts fram av den enskilde ska ligga till grund för beslut och genomförande och bidra till bättre service.

Utifrån de beslut som tas hos myndigheten så ska varje person som har en insats enligt Socialtjänstlagen eller LSS ha en genomförandeplan. Denna beskriver hur omsorgen och stödet ska genomföras. Framtagandet av den ska göras tillsammans med brukaren och/eller de närstående som denne har valt.

För att *alla invånare ska uppleva livsvillkoren som goda och ha möjlighet att delta i samhällslivet*, så erbjuder socialnämnden förebyggande hälsosamtal till alla kommuninvånare som har fyllt 75 år med syfte att bibehålla och eller öka livskvaliteten genom att samtala kring det som främjar hälsa och förebygger sjukdom. Genom ett förebyggande hälsosamtal får invånarna trygghet i vardagen, råd och vägledning samt information och tips kring säkerhet.

I de olika verksamheterna arbetar man också med inflytande, där man i HVB-hemsverksamheterna har husmöten och i LSS-verksamheterna har brukarråd och LSS-bloggen. Inom LSS-verksamheten har man därigenom möjlighet att påverka de olika aktiviteter som erbjuds.

För att skapa en *långsiktig planering utifrån nuvarande och kommande befolkningssammansättning* genomförs kontinuerliga prognoser. Detta kan gälla bostäder som till exempel HVB-verksamheterna och behov av bostad med särskild service eller äldreboende, där socialnämnden har varit väldigt flexibla när det gäller att tillskapa platser utifrån behov.

Detta gäller även övriga insatser och verksamheter som bedrivs inom socialnämnden. Till exempel har planering gjorts för en utökning av en kompletterande dagverksamhet för personer med begynnande demenssjukdom och/eller för personer vars demenssjukdom medför ett behov av miljöer med mindre stimuli. En ökning av öppetiderna på Trivselhuset har inneburit en utökning av meningsfulla sysselsättningar som ex. trädgårdsodling/arbete och måleri. Allt utifrån gästernas önsknings. Ytterligare ett behov tillgodosågs genom ett Finsam-projekt som Socialnämnden drev, där Kraftkällan i samarbete med Integrationen, Arbetsförmedlingen, Fastighetsavdelningen, Gata-park har haft sommarsysselsättning för 35 ungdomar, där tre vuxna nyanlända som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden fick möjlighet att arbeta som handledare till ungdomarna under sommaren.